

¹Василь СУЯРКО, ²Георгій ЛИСИЧЕНКО, ³Василь ЗАГНІТКО
**ПРО СТРУКТУРНО-ГЕОХІМІЧНІ КРИТЕРІЇ ПРОГНОЗУВАННЯ
СКУПЧЕНЬ ВУГЛЕВОДНІВ**

¹Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, м. Харків,

²Інститут геохімії навколишнього середовища НАН та МНС України,
м. Київ,

³ННІ «Інститут геології» КНУ ім. Т. Шевченка, м. Київ

Розробка традиційних критеріїв прогнозування та пошуку скупчень вуглеводнів залишається актуальною проблемою, вирішення якої можливе за умов визначення умов генерації, міграції та нагромадження нафти і газу. Основним фактором усіх цих процесів є тепломасоперенесення у земній корі, енергетичний потенціал якого знаходиться у мантиї.

Аналіз результатів нафтогазопозукових робіт у східній частині Дніпровсько-Донецького палеорифту вказує на те, що розміщення скупчень вуглеводнів у пастках різних типів обумовлюється структурно-тектонічними, літологічними та флюїдодинімічними умовами. У верхніх шарах літосфери індикатором таких скупчень часто є аномалії у різних геохімічних полях.

Оскільки нафтогазові пастки контролюються переважно структурними формами, а проявляються у вигляді геохімічних (особливо – газо- та гідро-геохімічних) аномалій для їх ефективного прогнозування найбільше прийнятними є комплексні структурно-геохімічні критерії прогнозування та пошуку нафти і газу. Серед них:

Сприйнятлива складчасто-блокова або моноклінальна будова території з широким розвитком потужних теригенно-карбонатних вміщуючих комплексів, перекритих галогенними, сланцевими (аргіліти, алевроліти) або глинистими флюїдоупорними товщами.

Прояви новітньої тектонічної активізації, наявність геотермічних та геохімічних аномалій як свідчення процесів сучасного тепломасоперенесення.

Особливості формування вертикальної та горизонтальної газо- та гідро-геохімічної зональності, а також гіпсометричного положення верхньої межі «метанової зони» є надійними показниками нафтогазоносності порід, про що свідчить закономірне формування геохімічних аномалій як над покладами вуглеводнів, так і над перспективними ділянками.

Перспективними на пошук вуглеводнів є не лише антиклінальні структури, а й синклінальні, які перетинаються зонами геологічно закритих розломів. Висхідне тепломасоперенесення по них, яке екранується галогенно-глинистими (сланцевими) товщами порід є не лише передумовою нагромадження, а й збереження покладів нафти і газу.

Контрастні газо- та гідрогеохімічні аномалії над глибоко залягаючими скупченнями нафти і газу в породах можуть утворюватися незалежно від літологічного складу та потужності порід.

Структурно- геохімічне прогнозування зон, сприятливих для нафтогазонакопичення слід розглядати як передумову для пошуків родовищ вуглеводнів.